

Nr 33.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 127 och 128 §§ i strafflagen för krigsmakten den 23 oktober 1914; given Stockholms slott den 1 februari 1916.

Under åberopande av bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga vidfogade förslag till lag om ändrad lydelse av 127 och 128 §§ i strafflagen för krigsmakten den 23 oktober 1914.

Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Berndt Hasselrot.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 127 och 128 §§ i strafflagen för krigsmakten
den 23 oktober 1914.

Häri genom förordnas, att 127 och 128 §§ i strafflagen för krigsmakten den 23 oktober 1914 skola erhålla följande ändrade lydelse:

127 §.

Där någon för obehörig uppenbarar sådana handlingar, avbildningar eller andra föremål eller sådana sakförhållanden, vilkas uppenbarande för främmande makt kan skada rikets försvar och som han vet böra hemliga hållas, eller obehörigen sätter sig i besittning av hemlighet, varom nu är sagt, då skall vid straffets bestämmande efter allmän lag brottet anses vara begånget under försvärande omständigheter.

Vad i 1 mom. är stadgat gälle ock, om någon gör försök till brott, som där sägs, och försöket är i allmän lag med straff belagt.

128 §.

Underlåter någon, som är i tjänstgöring vid mobiliserad avdelning av krigsmakten eller eljest inkallats till tjänstgöring för rikets försvar, att fullgöra ympningsplikt, som enligt därom gällande särskilda bestämmelser ålagts honom, straffes för brott mot krigslydnaden efter ty i 79 § är stadgat.

Sker det i andra fall, varde den skyldige straffad efter allmän lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1917; dock äger Konungen förordna, att lagen skall träda i kraft dessförinnan å dag, som Konungen bestämmer.

---

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 31 december 1915.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Efter gemensam beredning med chefen för civildepartementet anförde chefen för justitiedepartementet statsrådet Hasselrot:

»Vid behandling av det genom proposition nr 78 för förra riksdagen framlagda förslaget till ny lag om skyddskoppypning uttalade särskilda utskottet nr 1, dit nämnda förslag hänsköts, den uppfattningen, att strafflagen för krigsmakten icke borde äga tillämpning å värnpliktige och vid krigsmakten fast anställda, som visat uraktlåtenhet att fullgöra dem ålagd ympningsplikt. Endast beträffande krigsman, som tjänstgjorde vid mobiliserad avdelning av krigsmakten eller eljest inkallats till tjänstgöring för rikets försvar, syntes det utskottet påkallat, att den militära strafflagstiftningen bleve gällande. För vinnande av nämnda syfte föreslog utskottet, att ändring skulle göras i den nya strafflagen för krigsmakten

på det sätt, att 127 och 128 §§, som avhandla samma slags brott, sammanslås till en paragraf med nummer 127 samt att i 128 § upptages ett nytt stadgande av innehåll, att, om krigsman, som icke är i tjänstgöring vid mobiliserad avdelning av krigsmakten eller eljest inkallats till tjänstgöring för rikets försvar, underlåter att fullgöra honom enligt lagen om skyddskoppypmpning åliggande ympningsplikt, han skulle straffas så som i sistnämnda lag sägs.

Såsom chefen för civildepartementet för mig framhållit, torde i samband därmed, att förslag till lag om skyddskoppypmpning ånyo förelägges riksdagen, det nu böra tagas under övervägande, om icke samtidigt förslag bör framläggas om ändring i strafflagen för krigsmakten i den riktning, som nyss angivits. Angående de närmare grunderna för denna frågas lösning har chefen för civildepartementet redan uttalat sig i sitt yttrande till statsrådsprotokollet för innevarande dag. Med ledning av de av honom utvecklade synpunkterna, till vilka även jag anslutit mig, har jag inom justitiedepartementet låtit utarbeta ett nytt förslag till ändring i ovannämnda paragrafer i strafflagen för krigsmakten, vilket till sitt syfte överensstämmer med särskilda utskottets omförmälda förslag, ehuru av skäl, för vilka chefen för civildepartementet redogjort, det nya förslaget fått en något avvikande redaktion. Då de nya bestämmelserna tydligen böra komma till tillämpning på samma gång som de därmed sammanhängande stadgandena i lagen om skyddskoppypmpning, har föreskrivits, att nu förevarande lag skall träda i kraft den 1 januari 1917, med rätt för Konungen att, på sätt i fråga om 3 och 4 §§ i lagen om skyddskoppypmpning föreslagits, meddela förordnande därom, att lagen skall träda i kraft dessförinnan å dag, som Konungen bestämmer.»

Föredraganden uppläste härefter berörda *förslag till lag om ändrad lydelse av 127 och 128 §§ i strafflagen för krigsmakten den 23 oktober 1914*, vilket förslag är av den lydelse bilaga ... vid detta protokoll utvisar, samt hemställde, att lagrådets yttrande måtte, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, genom utdrag av statsrådsprotokollet inhämtas över nämnda förslag.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan fann Hans Maj:t Konungen gott bifalla.

Ur protokollet:
N. Beite.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 127 och 128 §§ i strafflagen för krigsmakten
den 23 oktober 1914.

Härigenom förordnas, att 127 och 128 §§ i strafflagen för krigsmakten den 23 oktober 1914 skola erhålla följande ändrade lydelse:

127 §.

Där någon för obehörig uppenbarar sådana handlingar, avbildningar eller andra föremål eller sådana sakförhållanden, vilkas uppenbarande för främmande makt kan skada rikets försvar och som han vet böra hemliga hållas, eller obehörigen sätter sig i besittning av hemlighet, varom nu är sagt, då skall vid straffets bestämmande efter allmän lag brottet anses vara begånget under försvårande omständigheter.

Vad i 1 mom. är stadgat gälle ock, om någon gör försök till brott, som där sägs, och försöket är i allmän lag med straff belagt.

128 §.

Underlåter någon, som är i tjänstgöring vid mobiliserad avdelning av krigsmakten eller eljest inkallats till tjänstgöring för rikets försvar, att fullgöra ympningsplikt, som enligt därom gällande särskilda bestämmelser ålagts honom, straffes för brott mot krigslydnaden efter ty i 79 § är stadgat.

Sker det i andra fall, varde den skyldige straffad efter allmän lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1917; dock äger Konungen förordna, att lagen skall träda i kraft dessförinnan å dag, som Konungen bestämmer.

---

*Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd torsdagen
den 27 januari 1916.*

Närvarande:

Justitieråden	BERGMAN,
~~Från~~	SJÖGREN,
Regeringsrådet	PALMGREN,
Justitierådet	DYBERG.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 31 december 1915, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets yttrande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättat förslag till *lag om ändrad lydelse av 127 och 128 §§ i strafflagen för krigsmakten den 23 oktober 1914.*

Tillika hade, för att vara tillgängligt vid avgivande av det infortrade yttrandet, till lagrådet överlämnats utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet berörda den 31 december i ärende rörande förslag till lag om skyddskoppypning.

Det remitterade förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av hovrättsrådet Olof af Geijerstam.

Lagrådet lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet
Erik Ölander.

---

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 1 februari 1916.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Efter gemensam beredning med chefen för civildepartementet anmälde chefen för justitiedepartementet statsrådet Hasselrot lagrådets genom utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden den 31 december 1915 inhämtade yttrande över upprättat förslag till lag om ändrad lydelse av 127 och 128 §§ i strafflagen för krigsmakten den 23 oktober 1914 samt hemställde, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan anmärkning, måtte jämlikt § 87 regeringsformen framläggas till antagande för riksdagen.

Kungl. Maj:ts Nåd. Proposition Nr 33.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan tacktes Hans Maj:t Konungen förordna, att till riksdagen skulle avlätas nådig proposition i ämnet av den lydelse, bilaga ... vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet
N. Beite.
